

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets baggrund

Formålet med lovforslaget er at gennemføre ændringer i straffelovens bestemmelser om voldtægtsforbrydelser, idet der som noget nyt indføres mindstestraf for voldtægt. Samtidig skærpes straffen for særlig farlig, rå eller ydmygende voldtægt m.v. Som et nyt vigtigt tiltag indføres desuden strafbarhed for uagtsom voldtægt.

Ønsket om strafskærpelser skal ses på baggrund af, at der i de seneste år er forekommet flere grove overgreb mod kvinder og herunder meget alvorligere voldtægter end tidligere. Det har vakt opsigt, vrede og bekymring i befolkningen. Ord, der ikke fandtes i ordbøgerne for få år siden: »gruppevoldtægt« og »massevoldtægt«, indgår nu i det danske ordforråd. Nogle af disse forbrydelser har fremkaldt en betydelig offentlig debat om straffniveauet. I en enkelt sag var de tiltaltes og deres familiers respektløse adfærd efter byrettsdommen medvirkende til at forstærke den offentlige debat.

Ønsket om at udvide strafbarhedsbestemmelsen med begrebet uagtsomhed skal ses på baggrund af, at der er forekommet flere sager, hvor domstolene har fundet, at der objektivt set forelå voldtægt, men hvor gerningsmanden er blevet frifundet, fordi han angiveligt ikke var klar over det.

Hovedindtrykket af den offentlige debat gennem de seneste år er, at der i befolkningen er et ønske om mere markante straffe for voldtægtsforbrydelser. Også udtalelser fra politikere fra flere partier har peget i samme retning. Disse udtalelser vil blive belyst nedenfor.

Samtidig er det imidlertid ved gennemgang af afsagte domme i begyndelsen af 1990'erne og i 1996 hovedindtrykket, at der i retssalene ikke idømmes væsentlig strengere straffe end tidligere. Selv efter ændringen af strafferammen i straffelovens § 222, stk. 1 og 2, ved strafskærpelsesloven, lov nr. 380 af 6. juni 2002, er der meget, der tyder på, at der stadig er en stor uoverensstemmelse mellem befolkningens retsopfattelse og de afsagte domme i voldtægtssager. Dette er

yderst uheldigt, idet det er en offentlig forpligtelse at indrette straffniveauet så rimeligt højt, at der sker så få forbrydelser som muligt.

I andre lande er der i de senere år sket skærpelser i straffebestemmelser om voldtægt.

Hensigten med lovforslaget er at bringe lovgivningen i bedre overensstemmelse med nutidens retsbevidsthed. Samtidig vil det medføre, at straffene her i landet i fremtiden kan blive udmålt på et niveau, der bedre svarer til straffniveauet i civiliserede nationer i den omgivende verden.

Gældende ret

Grundlæggende er der almindelig enighed om, at en voldtægtsforbrydelse er en yderst alvorlig krænkelse af offerets selvbestemmelse og integritet, dvs. offerets frihed til at afvise seksuelle tilnærmelser og til selv at bestemme over sin egen seksualitet.

Voldtægtsforbrydelsen sætter offeret i en tvangssituation og udsætter offeret for et alvorligt angreb på offerets selvbestemmelse og selvrespekt. Forbrydelsen angriber flere sider af den personlige frihed. Offeret tvinges til seksuel omgang ved vold eller på grund af frygt. Tvangen medfører, at offerets almindelige handlefrihed indskrænkes. Følgerne af en voldtægtsforbrydelse er forskellige, ofte meget langvarige, og kan være af både legemlig og psykisk art. Alvorlige straffe er nødvendige både af hensyn til offerets og offentlighedens retsfølelse og af præventive årsager.

Straffebestemmelser rettet mod voldtægt værner også om offentlige interesser, idet det er en samfundsopgave at give borgerne tryghed mod kriminelle overgreb.

De gældende bestemmelser i straffelovens §§ 216, 217 og 222 er optrykt og sammenholdt med lovforslaget i bilag 1.

Straffelovens §§ 216 og 217 blev væsentligt omformuleret ved lov nr. 256 af 1981, jf. L 174, 1980-81, både med hensyn til beskrivelsen af gerningsindhold og med hensyn til strafferammer. Ved lovændringen i 1981 blev den hidtidige strafferamme, som var 10 år, opdelt i en normalramme og en skærpet strafferamme.